

היבטים לשוניים בפרשת בהעלתך סט

דקדוקי קריאה בפרשת בהעלתך ובהפטרה ובראשון של שלח

מילים שו"ו ההיפוך לעתיד הפכה למלרע: וְאִמְרָתָּ וְטִהַרְתָּ וְהִקְרַבְתָּ וְהִקְהַלְתָּ וְהִעַמְדְתָּ
וְהִנַּפְתָּ וְהִבְדַּלְתָּ וְיִרְדְּתִי וְדַבַּרְתִּי וְאַצְלִיתִי וְשִׁמְתִי

ח ב בַּהֲעֹלְתְּךָ: העמדה קלה בה"א ובלמ"ד והת"ו בשוא נע, יש לקרא: בה-על-תך

ח ו הַלְוִיִּם: הלמ"ד בשווא נח לאורך כל הפרק ולאורך כל המקרא כולו

ח יג וְהִעַמְדְתָּ: העמדה קלה בה"א

ח יד וְהָיוּ לִי: טעם נסוג אחור לה"א

ח טו וְאַחֲרֵי-כֵן: העמדה קלה באל"ף והח"ת אחריה חטופה ולא בשווא נח

ח יח וְאַקַח אֶת-הַלְוִיִּם: כך היא ההטעמה לפי ר"מ ברויאר וחורב וכן רוב המקורות¹. בתוכנת

הכתר: וְאַקַח אֶת-הַלְוִיִּם

ח כד לְצַבָּא: הבי"ת רפויה.

ח כה מְצַבָּא: הצד"י בדגש חזק ובשווא נע

ט ב וַיַּעֲשׂוּ: הוא"ו בשווא נע, וא"ו החיבור בלשון עתיד. אֶת-הַפֶּסַח: הפ"א קמוצה על אף שאינה

מוטעמת באחד המפסיקים העיקריים (הקיסרים: אתנח או סו"פ)

ט ג וּבְכָל-מִשְׁפָּטָיו: כ"ף ראשונה בשווא נח למרות הקושי

ט ח וְאַשְׁמְנָה: המ"ם בשווא נע ובמלרע. מֵה-יֵצְוָה: היר"ד רפויה ללא דגש במדויקים.

ט י כִּי-יְהִי-טָמֵא | תיבת יְהִי מוקפת ולא במונח. לְנַפֵּשׁ: הלמ"ד בקמץ, לא בשוא. וְעָשָׂה

פֶּסַח: טעם נסוג אחור לע"ן, כן הדבר גם בהמשך פס' יד

ט טו כְּמִרְאֵה-אֵשׁ: יש להקפיד על הפרדת התיבות

ט יז יִשְׁכֶּן-שָׁם: הכ"ף בקמץ קטן

ט יט וּבַהֲאָרֶיךָ: הבי"ת בשווא נח והעמדה קלה בה"א, יש לקרוא וב-ה-אריך

י כ וְעַל-צַבָּא מִטָּה בְּנֵי-גֹד: היחיד שמוטעם טפחא-מונח-אתנחתא

י לד בְּנִסְעָם: הנו"ן בקמץ קטן

י לה קוּמָה: במלרע²

י לו שׁוּבָה: במלרע. רַבְבּוֹת: כאן המקום היחיד בתורה שהבי"ת בשוא נע (בכל מקרה לא בחטף!)

בשאר המקומות – בשווא נח.

יא א וַיִּחַר: במלעיל. וְתֹאכַל: במלעיל

יא ד וְהִאֲסַפְסַף: האל"ף אינה נשמעת

יא ו בְּלִתִּי אֶל-הַמֶּן עֵינֵינוּ: יש להקפיד, כבכל מקום אחר במקרא, על קריאת העי"ן, אחרת זה

משנה את המשמעות. כן הדבר גם בפסוק הבא וְעֵינֵינוּ, שאז יש בכך כדי לשוות משמעות הפוכה³.

יא ח שָׁטוּ: במלרע⁴. בחלק מהדפוסים, תלישא נוספת מעל השי"ן לסימון מלעיל. טַעְמוֹ: העי"ן

בשווא נח, אין לבטא אותה כאילו היא מנוקדת בפתח או בחטף פתח

יא יא לָמָּה הִרְעַתָּ לְעַבְדְּךָ וְלָמָּה לֹא-מָצִיתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ: תיבת לָמָּה הראשונה מלרע והמ"ם

רפויה; השנייה, מלעיל והמ"ם דגושה⁵.

¹ לנינגרד ובריטיש פשטא וזקף; ששון, ששון ונציה: טיפחא ואתנח.

² התיבה שלאחריה פותחת באות גרונית (שם אדנות) והיא זו "שמושכת" אליה את ההטעמה של תיבה זו למלרע במקום מלעיל, כנ"ל לגבי שׁוּבָה

³ על פי תורה קדומה ההטעמה צ"ל בְּלִתִּי אֶל-הַמֶּן עֵינֵינוּ

⁴ זו הכרעה קשה. אבל נדמה שכן מפורש במנחת שי, אף שמביא את אור תורה המפקפק, אבל גם הוא מוכן "לקבל אם זו קבלה".

יא טו אַתְּ-עֲשֵׂה לִי: טעם נסוג אחור לעי"ן. הַרְגִּי: ה"א בקמץ קטן
 יא יז וַיִּרְדְּתִי וְדַבַּרְתִּי וְאַצְלֹתִי וְשָׁמְתִי: כולם במלרע!
 יא יח וְאֶל-הָעַם תֹּאמַר: כך היא ההטעמה הנכונה.⁶
 יא כ לְזָרָא: במלרע
 יא כד וַיֵּצֵא מֹשֶׁה: תיבת מֹשֶׁה בזקף ולא ברביע
 יא כה וַיֵּאצֹּל: במלעיל האל"ף אינה נשמעת.
 יא כו הָאֱהָלָה: ההטעמה באל"ף! אין לחוש לגרסתו של "איש מצליח"⁷
 יא כז וַיִּגַּד: במלרע
 יא כח מִבְּחָרָיו: הבי"ת בשווא נע. המנקד בפתח משנה משמעות.
 יא כט הַמִּקְנָא: המ"ם בשווא נע, החטף המופיע בחלק מהדפוסים אינו אלא להורות על הנעת
 השווא
 יא לא וַיִּגְזוּ שְׁלוֹיִם מִן-הַיָּם: יש להקפיד על הפרדת התיבות, בתיבת שְׁלוֹיִם השי"ן שמאלית
 ובפתח ולא שוואית
 יב ב הָלֵא גַם-בָּנֹו דְבָר: טעם טפחא בתיבת הָלֵא
 יב ו בַּמִּרְאָה: האל"ף קמוצה בניגוד לפסוק ח וּמִרְאָה, שם האל"ף בסגול
 יב ח לְדַבֵּר בְּעַבְדֵי בְמֹשֶׁה: טעם טפחא בתיבת לְדַבֵּר
 יב ט וַיִּחַר-אַף: העמדה קלה ביו"ד. וַיִּלְךְ: במלרע
 יב יא תָשֵׁת: במלרע
 יב יד וְאַבְיָה: בפשטא, לא בקדמא
 יב טו עַד-הָאָסֶף: במקף לא במרכא

הפטרות בהעלתן זכריה ב יד – ד ז

ב יד רָגִי: הר"ש בקמץ חטוף (קטן), הטעם בנו"ן מלרע. הַנְּי: הנו"ן בשווא נח.
 ב טו וְשָׁכַנְתִּי: מלרע. וְהָיוּ לִי: טעם נסוג אחור לה"א. וַיִּדְעַת: העי"ן בפתח.
 ב טז וּבְחָר: אין טעם נסוג אחור.
 ג ז וְגַם תִּשְׁמַר אֶת-חֲצֵרִי: טעם טפחא במילה וְגַם. מֵהַלְכִים: הה"ה והלמ"ד בשווא: הראשון,
 בה"ה, נח (נשמעת כה"א במפיק), והשני, בלמ"ד, נע.
 ד א כָּאִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲזֹר מִשְׁנָתוֹ: טפחא במילה כָּאִישׁ ובמילה מִשְׁנָתוֹ דגש חזק בשי"ן (מלשון
 שינה).
 ד ב וְגָלָה: במפיק.
 ד ז חֵן חֵן: אין פסק בין התיבות

ראשון של שלח

יג ג רָאִשֵׁי: הר"ש קמוצה
 יג ח לְמִטָּה אֶפְרָיִם: מוטעם במרכא-טפחא
 יג יד בֶּן-וּפְסִי: הוא"ו בקמץ קטן
 כ הַיֵּש-בָּה: היו"ד בצירי ולא בסגול

⁵ הלמה הראשון מחובר בטעם מחבר לאות גרונית שמושכת את הטעם למלרע (השווה י לה-ו), השני מתנהג כמלת
 למה רגילה.

⁶ לפי סימנים ואחרים ההטעמה היא וְאֶל-הָעַם תֹּאמַר ברשימות "מאורות-נתן" מצוין שבכא"צ ההטעמה היא וְאֶל-
 הָעַם תֹּאמַר.

⁷ בעניין זה הרחבנו בעבר. די לציין שאין שום ספר בעולם שמסמן אתנח בלמ"ד!